

agentschap
Maritieme Dienstverlening
en Kust

Nieuwsbrief – september 2009

Het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) van de Vlaamse overheid staat in voor een veilig en vlot scheepvaartverkeer van en naar de Vlaamse havens. Het agentschap is verantwoordelijk voor de beveiliging van de Vlaamse kust tegen overstromingen en ijvert voor een geïntegreerd en duurzaam beheer van de kustzone.

KUSTWEERBERICHT	1
SNMS	2
ULTRA LARGE CONTAINER CARRIERS	3
ZOMER OP ZEE	4
CATERPILLAR #5 bis	6
MAATWERK VOOR DE SCHEEPVAART	7
BLAUWE LOPER	8

KUSTWEERBERICHT "NIEUWE STIJL"

In Oostende beschikt de afdeling KUST over een Oceanografisch Meteorologisch Station (OMS). Een team ervaren mariene meteorologen maakt er uiterst betrouwbare voorspellingen van het weer op zee

De meteoberichten van het OMS worden per fax of e-mail verstuurd aan professionele gebruikers waaronder de MDK-entiteiten VLOOT dab, LOODSWEZEN dab en afdeling SCHEEPVAARTBEGELEIDING op de diverse locaties in Zeebrugge, Oostende, Nieuwpoort, Vlissingen en Antwerpen. Ook de afdelingen Maritieme Toegang en Waterbouwkundig Laboratorium van het Departement benutten de informatie bij de uitvoering van hun taken. Projectingenieurs van MDK, die werken uitvoeren op zee, aan de kust of in de kusthavens zijn belangrijke gebruikers, samen met de havenbesturen van Zeebrugge

en Oostende, de Kustwacht en de dienst voor Stormvloedwaarschuwing.

Al jaren is de problematiek bekend van het specifieke weer aan zee. Besturen van kustgemeenten en kuststeden, stranduitbaters, kustthoreca en instanties die van kustrecreatie leven, zijn zich bewust van dit fenomeen en snakken naar correcte weersvoorspellingen. Als aanvullende dienstverlening realiseert het OMS een afgeleid product van de meteoberichten: een kustweerbericht voor alle kustsectoren en het grote publiek, opgesplitst in Oost- en Westkust en beschikbaar in vier talen.

In september werd de site www.kustweerbericht.be vernieuwd. Het kustweer verschijnt nu op uiterst consumentvriendelijke webpagina's. ■

The screenshot shows the website interface for 'KUSTWEERBERICHT'. At the top, there are navigation links for 'RAAK EMIGRER', 'MOOD CORREKT', 'S.R.A.', and 'LETTERMAGIETTE'. Below these are three main service buttons: 'Webcam', 'PRO' (Professional services), and 'OMS' (Oceanographic Meteorological Station). The main content area features a map of the West Coast of Belgium with labels for various locations: 'BROECKE BEEST', 'ZEEBRUGGE', 'BLANKENBERGHE', 'DE HAAN', 'BREDENE', 'OOSTENDE', 'MIDDELKERKE', 'NIEUWPOORT', 'BOKSBERGHE', and 'DE PANNE'. A weather forecast box for 'Westkust' shows a temperature of 17°C and a wind speed of 220 km/h. To the right, there is a 'Webcam' section with a live video feed of a coastal area. Below the map, there are sections for 'Westkust vandaag' and 'Oostkust vandaag', and further down, 'Westkust volgende dagen' and 'Oostkust volgende dagen'. The website footer contains the URL www.kustweerbericht.be.

Loodsen worden bij het uitvoeren van hun taak vaak geconfronteerd met zeer gesofisticeerde elektronische middelen en instrumenten. Tijdens de loodsreis heeft de loods te weinig kans om dieper in te gaan op het gebruik ervan en op de interpretatie van de aangeleverde gegevens. Het gevaar is dan ook niet denkbeeldig dat de loods bepaalde gegevens verkeerd zou interpreteren. Om ondermeer dergelijke situaties te vermijden, heeft het loodswezen beslist haar loodsen uit te rusten met de SNMS, ofwel "Schelde Navigator Marginale Schepen".

SNMS is een navigatieondersteunend middel dat ontworpen werd op maat van de loods. Van bij het begin van de ontwerp- en ontwikkelingsfase hebben de loodsen een belangrijke rol gespeeld, onder meer door het uitgebreid testen van de software.

Bij SNMS moet een onderscheid gemaakt worden tussen de 'Lite' en de 'Full' versie.

De **Lite-versie** is de meest verspreide versie en wordt voornamelijk gebruikt voor geulnavigatie.

De loods gaat aan boord van het schip met een notebook en een bluetooth connector. Via de connector wordt de notebook draadloos verbonden met de pilot plug van het AIS, het "Automatisch Identificatie Systeem" van het schip.

Deze draadloze verbinding projecteert de GPS-positie van het schip op een elektronische kaart. De kaarten worden aangeleverd door de Belgische en Nederlandse hydrografische diensten. De loodsen passen hun kaarten wekelijks aan zodat ze steeds over de meest recente kaartdieptes kunnen be-

schikken. Dezelfde verbinding projecteert ook het verkeersbeeld op de elektronische kaart.

De softwareprogrammatuur maakt het mogelijk om ontmoetingspunten met andere schepen te bepalen, door aanpassing van zijn snelheid kan de loods dan een ander schip in een gunstige positie ontmoeten.

De loods krijgt ook informatie over de koers en snelheid van het schip en hij kan, via internetverbinding, actuele waterstanden opvragen en invoeren in de SNMS Lite.

De **Full-versie** gaat een stapje verder en is een satellietgestuurd navigatie- en dokkingsysteem.

Dit systeem werkt volledig onafhankelijk. Het bestaat uit een draagbare PC met 2 technologisch hoogwaardige GPS-units die de loods op de uiteinden van de brugvleugels van het schip plaatst.

Op het beeldscherm wordt dan tot op de decimeter nauwkeurig elke verplaatsing van het schip, van boeg tot achterschip, getoond waardoor de loods in staat is om bijzonder nauwkeurig te navigeren en te positioneren.

Het Qastorprogramma kan zowel de koers, draaisnelheid als snelheid tot op 0,1 graden en 0,01 knopen berekenen.

Hierdoor ziet de loods ook tijdens het afmeren op zijn beeldscherm wat de bewegingen van het schip zijn, zelfs bij slechte weersomstandigheden.

Bij het systeem horen real-time digitale zeekaarten die de loods informeren over de actuele diepte en het getij op de te volgen route. Het systeem stelt de loods in staat om zeer precies een steiger te benaderen, een sluis in te varen of in een geul te manoeuvreren. ■

ULTRA LARGE CONTAINER CARRIERS

Ultra Large Container Carriers (ULCC's) kennen de laatste jaren een explosieve groei. In 1996 was de capaciteit nog beperkt tot 6000 TEU met een lengte van 318 m. In 2005 groeide dit tot een kleine 8000 TEU met een lengte van minder dan 360 m. In 2006/2007 kwam de Maersk E klasse die met een lengte van 400 m een capaciteit van meer dan 11.000 TEU garandeert. Andere rederijen volgden kort daarop. De MSC Beatrice klasse met een lengte van 367 m haalt een capaciteit van 14.000 TEU.

Om aan deze groeiende omvang van schepen het hoofd te bieden, trof LOODSWEZEN dab maatregelen:

- LOODSWEZEN dab stelde de technische loopbaan van de loodsen bij. Wanneer een loods vóór 2005 de tweede hoogste categorie schepen tot 210 m 'mocht' bedienen, was de overstap tot 318 m mits simulaties

nog redelijk te overzien. Een overstap van 210 m naar 400 m is echter te groot zodat een tussencategorie werd gecreëerd. De categorie 6 loods bedient nu schepen tot 260 m op zee en op de rivier en tot 280 m voor de kust. De categorie 7, bevoegd voor alle schepen, werd aan de loopbaan toegevoegd. De totale loopbaan van de loods kon hierbij gelijk blijven.

- In de simulator van het Waterbouwkundig Laboratorium koppelt men de meest recente gegevens van de waterweg aan de nieuwste scheepstypes. Zo kunnen de loodsen de noodzakelijke manoeuvres met de steeds groeiende ULCC 's uittesten.

- Samen met de afdeling SCHEEPVAART-BEGELEIDING en de Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit (GNA) wordt hard gewerkt om de ketenbenadering verder op punt te stellen. Deze ketenbenadering is

immers essentieel om de vlotte doorvaart van dergelijke schepen te garanderen.

LOODSWEZEN dab zorgde voor de uitwerking van een nautisch advies voor de ULCC schepen met een lengte van 400m met bestemming Zeebrugge zodat op dit ogenblik iedere week een dergelijk schip Zeebrugge kan aandoen.

Op 24 juni 2009 stelde de GNA in een gezamenlijke bekendmaking de parameters vast voor de opvaart naar Antwerpen van schepen met een lengte groter dan 360m.

De hierboven gestelde maatregelen zorgden ervoor dat de huidige en toekomstige generatie ULCC's op een vlotte en veilige manier de Vlaamse havens kunnen bereiken, in de lijn met de missie van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust. ■

Hoewel de meesten de zomermaanden associëren met vakantie, betekenen de maanden juni, juli en augustus hard werken en extra waakzaamheid voor het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum (MRCC) in Oostende.

Het Belgische gedeelte van de Noordzee behoort tot de drukst bevaren scheepvaart-routes ter wereld.

De kans op een ongeval is dan ook niet klein. De afgelopen zomer is vergelijkbaar met vorige zomer: op 28 augustus dit jaar waren er 158 incidenten gerekend vanaf januari, in 2008 waren dat er 151.

De meeste oproepen komen van jachten met motorpech. Ook zijn er vele baggerschepen die bommen opzuigen.

Daarnaast zijn er ook oproepen naar aanleiding van kinderen die verdwalen op het strand, zwemmers in nood, man over boord en medische evacuaties.

Het MRCC maakt deel uit van de Kustwacht. Al naar gelang het soort incident wor-den

MRCC-SAR Oostende

Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum
Maritime Rescue Coordination Centre
SEARCH AND RESCUE

eerste meldpunt voor ongevallen op zee
first point of contact for incidents at sea

IN NOOD | EMERGENCY

+ 32 (0) 59 70 10 00

VHF CH 9/16/67

verschillende kustwachtpartners opgeroepen voor de verdere afhandeling.

Met de sticker van het MRCC willen we de naambekendheid van het MRCC vergroten. De afgelopen maanden hebben verschillende organisaties en particulieren deze sticker besteld.

Hiermee hopen we natuurlijk dat de Noordzee alweer een stukje veiliger is. Maar het kan altijd beter. Op termijn willen we ook graag preventief werken en mogelijke incidenten vermijden.

Bijvoorbeeld: vele pleziervaarders melden motorpech, we willen graag de recreant vooraf de motor laten nakijken.

Gaan varen met te weinig brandstof of met een lege batterij veroorzaakt problemen die kunnen worden vermeden.

Ook zeilers, zwemmers, duikers en allerlei vaarweggebruikers willen we graag wijzen op de gevaren van de zee en de meest courante ongevallen. ■

Overzicht van de interventies in de zomermaanden

1/6	catamaran gekapseisd	12/7	jetscooter vermist	5/8	opvissen bom
2/6	zeiljacht vraagt sleep hulp	12/7	catamaran gekapseisd	7/8	bom in aanzuigpijp
6/6	lijk ontdekt in zee	12/7	aanvaring	7/8	2 bommen in aanzuigpijp
6/6	epirb distress LXBH La Boudeuse (Oman)	16/7	mijn gevonden	9/8	motorpech
7/6	man overboord	18/7	surfer in nood	11/8	visser vermist
13/6	motorpech	18/7	kitesurfer in nood	11/8	motorpech
13/6	motorpech	19/7	zeiljacht met touw in schroef	10/8	vermiste persoon
15/6	gekwetste aan boord	21/7	motorpech	11/8	motorjacht
16/6	vermoedelijk hartpatient	21/7	motorpech	13/8	sportvisser
19/6	yacht met gebroken mast	22/7	mijn opgehaald	15/8	motorpech
20/6	catamaran gekapseisd	23/7	sportvisser met touw in schroef	15/8	zeilbootje in problemen
20/6	motorpech	25/7	motorpech	16/8	motorpech
23/6	catamaran gekapseisd	25/7	kor in schroef	19/8	jongen vermist in rubberen bootje
26/6	drenkeling	26/7	motorpech	20/8	motorpech
27/6	motorpech	26/7	catamaran gekapseisd	20/8	zeiljacht roer verloren
27/6	zwere drijvende balk	26/7	motorpech	22/8	motorpech
27/6	vermiste duikers	26/7	kor in schroef	22/8	motorpech
28/6	motorjacht maakt water	27/7	motorpech	22/8	vliegtuig in zee neergestort
28/6	zeiljacht zendt Mayday uit op VHF 16	27/7	gebroken roer	22/8	motorpech
28/6	motorpech	29/7	zeiljacht vast in lijn met boeien	23/8	motorpech
29/6	kledij van 2 personen gevonden op strand - zoekactie	29/7	motorpech	23/8	motorpech
5/7	motorpech	29/7	motorpech	23/8	zeilboot met gebroken roer
10/7	man overboord	31/7	motorboot probleem met Z-drive	23/8	bom in zuigkop
11/7	motorproblemen	31/7	kor in schroef	26/8	vliegtuigbom onschadelijk gemaakt
11/7	bader in nood	1/8	DSC distress zeiljacht	27/8	meisje verdwenen
11/7	agressieve bader	1/8	medische evacuatie	28/8	zeiljacht met gebroken mast
11/7	catamaran gekapseisd	1/8	zeiljacht met gebroken roer	28/8	twee planksurfers
11/7	motorpech	3/8	jetski met personen in nood	29/8	man overboord
12/7	surfer vermist	3/8	motorpech	31/8	baadster vermist

NIEUWE AANDACHT VOOR CATERPILLAR #5BIS

Ooit beweerde iemand dat de kust- en kunsttriennale BEAUFORT geen tastbare sporen zou nalaten aan de Vlaamse kust. Het verhaal van de Caterpillar # 5bis toont het absolute tegendeel aan. Bij de eerste editie in 2003 was de Vlaamse overheid via haar MDK-afdeling KUST van nabij betrokken bij het spraakmakende kust- en kunstproject. De artefacten werden opgesteld op zeedijken, op stranden en in de duinen, kortom, op diverse onderdelen van de zeewering.

Al drie edities lang neemt de afdeling KUST de plaatsing van de kunstobjecten en het terug ervan weghalen voor haar rekening. Er blijft wel eens één staan.

CATERPILLAR #5 bis, een kunstwerk van Wim Delvoye (°Wervik 1965) sierde in 2003 de zeedijk van Westende-bad. De bouwkraan

uit Cortenstaal, opgesmukt met uitgefreesde gotische motieven, is een ku(n)stzinnige hommage aan alle waterbouwers, die werk maken van de afweer tegen de zee. Het kunstwerk kwam na renovatie van de zeedijk door de afdeling KUST in 2004 terecht in het patrimonium van de Vlaamse overheid en vond letterlijk en figuurlijk zijn vaste 'draai' tussen Middelkerke-bad en Westende-bad.

De kraan met allures van een kathedraal ging deel uitmaken van het kustlandschap en werd fel gesmaakt door wandelaars. Vaak doken vragen op, omdat nergens een woordje uitleg voorhanden was. 'Erfstukken' uit vorige edities van BEAUFORT krijgen geen eigen totem die hun verhaal vertelt. Maar bij een imposant object als CATERPILLAR #5bis hoort wel wat toelichting.

De afdeling KUST heeft dan ook ter plaatse vier infozuiltjes neergezet, die tekst en uitleg bevatten om het artefact te duiden. Ze zijn eveneens vervaardigd uit Cortenstaal en eentje kreeg een uitgefreesd gotisch 'litteken' mee.

Belangstellenden kunnen nu lezen wat dit kunstwerk voorstelt, wie het schiep, waarom en door wie het daar staat.

Ook blinden en visueel andersvaliden, die regelmatig de contouren van de CATERPILLAR aftasten en met hun handen beleven, krijgen dankzij de aangebrachte brailletekst alle relevante achtergrondinformatie aangeboden.

Download de nieuwe folder van www.afdelingkust.be (communicatie). ■

MDK LEVERT MAATWERK VOOR DE SCHEEPVAART

Scheepvaart en weersomstandigheden hebben altijd in een bijzondere relatie tot elkaar gestaan. Hoewel onze samenleving steeds meer de natuur denkt te beheersen, blijft het weer vaak nog een onbekende en bepalende risicofactor. Pro-activiteit en alertheid zijn dan ook de enige elementen die we hebben om onze planning in overeenstemming te brengen met de capriolen van de natuur.

Bij het Oceanografisch Meteorologisch Station (OMS) van de Vlaamse Hydrografie (MDK-afdeling Kust) in Oostende kent men dit als geen ander. Het OMS heeft zich gespecialiseerd in het leveren van weer-rapporten voor de scheepvaart. Naast het algemene weerbeeld aan de kust leveren zij voorspellingen voor wind en golven als ook waarschuwingen voor storm en getij-verwachtingen.

Sinds 15 juli is daar nog een extra product bijgekomen namelijk een specifieke voorspelling voor de Zandvliet- en Berendrecht-sluizen en de zeesluis van Terneuzen.

Voor de regio Zandvliet-Berendrecht was dit noodzakelijk omdat de windomstandigheden bepalend zijn voor het veilig invaren van de sluisen voor superschepen. In het bijzonder voor containerschepen langer dan 360 meter, die sinds kort de Antwerpse haven aanlopen via dit sluisencomplex, gelden er specifieke maatregelen.

Zo mag de windkracht niet hoger zijn dan 5 Beaufort. Om dit tijdig in te schatten en zo nodig maatregelen te nemen wordt twee maal per dag een "dedicated" weerbericht opgesteld met een kort algemeen weerbeeld en voorspellingen van windkracht, windrichting en tij.

Met een voorspelling tot drie dagen voor hand, kan de reder in geval van ongunstige vooruitzichten eventueel aanpassingen doorvoeren in de scheepsrotatie van zijn schip. Ook voor de zeesluis van Terneuzen is een soortgelijk weerbericht opgesteld, voornamelijk ten behoeve van de

grote autoschepen die eveneens bijzonder gevoelig zijn voor zijdelingse wind.

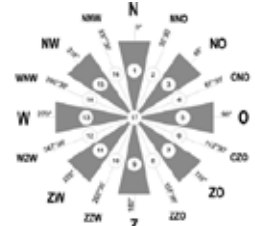
Het nieuwe OMS rapport zal weldra ook via het Loodswezen Informatiesysteem (LIS) beschikbaar zijn. ■

OMS - OSTEND Weather, wind, tidal height ANTWERP: BERENDRECHT / ZANDVLIET LOCK

Weather

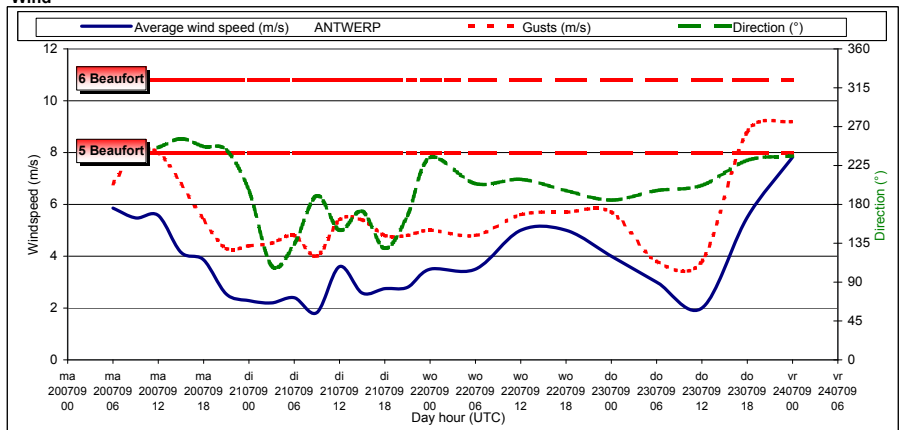
Today: sunny spells with slight risk for a shower. Good visibility.
 Tomorrow Tuesday: variable cloudiness, later very cloudy with showery or thundery outbreaks. Moderate visibility during showers.
 Wednesday: showery outbreaks, later enlarging sunny spells. Moderate visibility during showers.
 Thursday: sunny spells, later thundery outbreaks. Moderate visibility during showers.

Forecast 09h00 20/07/09

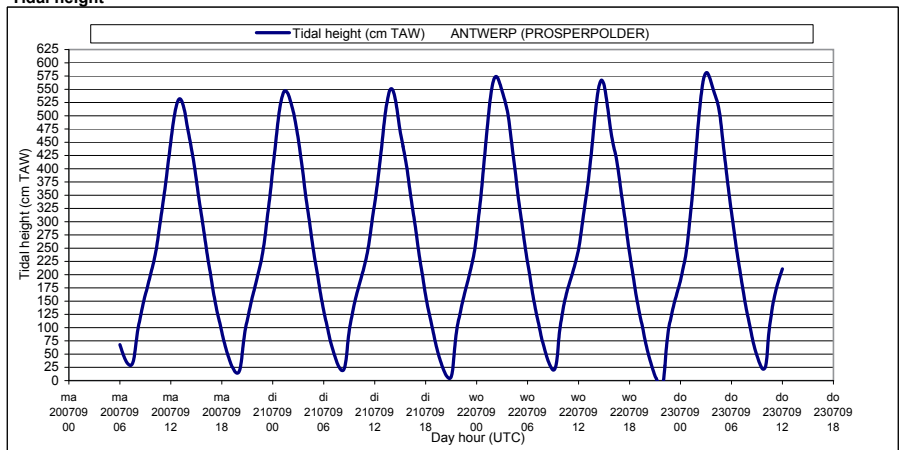

INFO Wind speed (m/s - Beaufort scale) and direction: <http://www.vlaamshydrografie.be/windrozen.htm>

Wind

Tidal height

BLAUWE LOPER

PUBLIEK GEINFORMEERD OVER KUSTVEILIGHEIDSPAN

De afdeling KUST werkt hard aan een geïntegreerd Kustveiligheidsplan dat de bescherming van de kustregio tegen storm en overstroming moet blijven vrijwaren tot minstens 2050.

Om het grote publiek te informeren over de aanpak en om een maatschappelijk draagvlak te scheppen voor de vaak ingrijpende maatregelen organiseerde de afdeling begin september informatieavonden in Nieuwpoort, De Haan en Oostende.

Projectingenieur Tina Mertens werd bij haar uiteenzetting bijgestaan door de studiebureau's IMDC en Resource Analysis die werken aan de opmaak van een Plan-Milieueffectenrapport.

Een nota van kennisgeving over de aanpak van het Plan-MER ligt ter inzage in alle gemeentehuizen langs de kust en staat op de website www.afdelingkust.be.

Afscheid Christophe

Op vrijdagavond 21 augustus reed verkeersleider Christophe Adrianssen naar Centrale Zandvliet.

Hij werd echter frontaal aangereden op de A12 in Stabroek en overleefde de klap niet. Christophe was bijna 29 jaar en werkte anderhalf jaar bij MDK.

We wensen de ouders, familie, de vele vrienden en alle collega's veel steun en sterkte bij het verwerken van dit grote verlies.

Colofon

Jaargang 3 - nummer 11 - september 2009 - driemaandelijks magazine

Redactie: Tony Vuylsteke, Rik Bervoets, Rita Bertens, Eva Descamps, John Pauwels, Yvette Vandeveldde, Tom Moortgat, Ulrike Vanhessche, Katty Cypers

Verantwoordelijke uitgever: Kapt. Jacques D'Havé, administrateur-generaal, Maritieme Dienstverlening en Kust

Contact: Tom Moortgat, tel 02-553 77 12, fax 02-553 77 05, tom.moortgat@mow.vlaanderen.be
Graaf de Ferraris-gebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 5, 1000 Brussel